

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Kraji Vysočina přibyla jedna kulturní památka

Telč, 5. dubna 2024

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Kněžicích u Třebíče (okres Jihlava) včetně movitého vybavení byla v prvním čtvrtletí roku 2024 prohlášena za kulturní památku.

Jedná se o drobnou pozdně barokní sakrální stavbu situovanou v mírném svahu uprostřed vsi v blízkosti komunikace vedoucí z Brtnice do Opatova při odbočce k obci Víška. Kapli vystavěnou na čtvercovém půdorysu s polygonálním závěrem k jihu završuje sedlová střecha krytá bobrovkami. Nedílnou součástí celého souboru je umělecky hodnotná barokní dřevěná socha sv. Jana Nepomuckého v životní velikosti a dvojice protějškových okřídlených hlaviček andílků v naivním lidovém pojetí, která nezastupitelně doplňuje mobiliář kapličky. Socha typického barokního tvarosloví představuje anonymní dílo dnes neznámého autora. Vznikla pravděpodobně okolo roku 1723. Kvalitní dřevořezba dobré výtvarné úrovně je hodnotnou ukázkou dobového uměleckého řemesla.

„Kaple sice nevybočuje z běžné historické stavební produkce v regionu a její míra autenticity je v důsledku řady obnov snížena, je však významným prvkem v urbanistické skladbě obce a utváří prostředí návsi“, konstatuje Ing. Libor Karásek, ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči.

Kaple sv. Jana Nepomuckého není jedinou kulturní památkou v obci. Nedaleko od ní, podél hlavní silnice, se nachází kostel sv. Jakuba Staršího a Zámek Kněžice. Další památkou v intravilánu obce je sousoší Piety.

Drobná sakrální architektura tvoří významný detail jak venkovských sídel, tak kulturní krajiny v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a je jednou z nejvíce ohrožených kategorií kulturního dědictví, neboť tyto drobné stavby pro svoji nenápadnost a souznění s okolím nebývaly v minulosti chápány jako předměty uměleckohistorické hodnoty. Důležitý je však jejich duchovní význam. Jsou dokladem lidové zbožnosti, charakteristickým projevem křesťanské kultury ve středoevropském regionu a bezesporu významnou součástí našeho kulturního dědictví.

*

*

*

Kromě téměř 3000 nemovitých kulturních památek, z toho 16 národních kulturních památek, se na území Kraje Vysočina nacházejí 3 městské a 3 vesnické památkové rezervace, 22 městských a 5

vesnických památkových zón a 1 krajinná památková zóna. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány: Telč-historické jádro města, Zelená hora-poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, Třebíč-soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa, což znamená, že Kraj Vysočina se může pyšnit nejvyšším počtem památek UNESCO v rámci ČR (celkem 3).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy.

Kontakt:

Ing. arch. Martina Gregorová, oddělení evidence památek a IS, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 778 750 068, e-mail:

gregorova.martina@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz
